

(nog) beter gepromoot kunnen worden. Nog niet elke bevolkingsgroep bezoekt de festivals in evenredige mate. Met de intensivering van het beleid wordt het mogelijk om deze potentie zowel in cultureel als economisch opzicht te verzilveren.

Kader festivalbeleid 2021-2024

Uitgangspunten

Ten opzichte van de huidige situatie wordt het beleid voor de periode 2021-2024 verbreed door meer mogelijkheden te bieden voor culturele festivals met een artistieke missie en visie uit de regio. In Amersfoort heeft de culturele sector zich de afgelopen jaren ontwikkeld. Om deze ontwikkeling continuïteit te bieden, wordt in de komende periode in kwalitatieve en kwantitatieve extra impuls gegeven aan de festivals in deze stad. Ten aanzien van de festivals in de stad Utrecht zetten we in op het behoud en waar mogelijk versterken van de kwaliteit van de festivals met een artistieke en zakelijke kwaliteit van (inter)nationaal niveau. Dit is een extra inzet ten opzichte van het huidige en voort te zetten beleid. Concreet betekent dit dat minstens € 250.000 van de € 520.000 extra middelen, in Amersfoort en de regio wordt ingezet. De overige middelen zijn ongelabeld. Daarvan kan op advies van de externe adviescommissie een ontwikkelingsbudget tot een maximumbedrag van totaal € 50.000 per jaar voor een of meerdere jaren worden toegekend aan festivals die nog (net) niet als subsidiabel kunnen worden beoordeeld. Via ons flankerend beleid kunnen we aanvullend hierop de professionaliteit en zakelijke kwaliteit van deze festivals stimuleren. Dit flankerend beleid valt financieel buiten dit beleidskader.

Doelen

De hoofddoelen voor het collectief aan festivals zijn dat ze bijdragen aan:

- Een kwalitatief goed artistiek aanbod
- Een toegankelijk en vraaggericht aanbod

De overige doelen voor het collectief aan festivals zijn dat ze bijdragen aan:

- Cultuureducatie
- Een pluriform aanbod
- Talentontwikkeling binnen de professionele kunsten
- Diversiteit en inclusiviteit
- Zichtbaarheid van erfgoed.

Instrumentarium

Externe adviescommissie

Een door ons in te stellen externe adviescommissie zal de inhoudelijke en zakelijke beoordeling van de individuele beleidsplannen van de ingediende meerjarenaanvragen van de festivalorganisaties op grond van het kader en onderstaande criteria uitvoeren. Ook bepaalt deze commissie of, en zo ja, hoe het genoemde ontwikkelingsbudget wordt ingezet. De festivals kunnen als positief of negatief worden gekwalificeerd door de commissie. In beide situaties kan de commissie adviseren om een ontwikkelingsbijdrage toe te kennen voor een of meer specifieke doel(en). Het resultaat is een advies over te subsidiëren festivals inclusief een toe te kennen (ontwikkelings)budget en een algehele beschouwing van de festival sector in relatie tot de gehele culturele infrastructuur. Dit advies wordt door ons vastgesteld.

Criteria

De beoordeling van de meerjarenaanvragen door de adviescommissie vindt elke vier jaar opnieuw plaats. Deze commissie toetst de aanvragen primair op:

- Artistieke kwaliteit
- Zakelijke kwaliteit
- Bereik van (nieuwe) publieksgroepen.

Secundair gaat het om de volgende aspecten:

- Een visie en plan t.a.v. diversiteit en inclusie aan zowel de organisatie als publiekscant aan de hand van de landelijke code 'Code Diversiteit & Inclusie'. Dit dient uiteraard in samenhang met het bereiken van nieuwe publieksgroepen te worden beschouwd.
- Een visie en plan op het gebied van eerlijke betaling op basis van de landelijke code 'Fair Practice'.
- Een visie en plan op het gebied van organisatie en bestuur op basis van de code 'Governance Code Cultuur'.
- De mate van ondernemerschap en samenwerking binnen en buiten de culturele sector.
- Indien relevant de bijdrage aan educatie en talentontwikkeling.

Het onderschrijven van de codes is een zogenaamd 'knock-out' criterium bij de beoordeling door de adviescommissie.

Tertiair gaat het om de aspecten:

- Programmatische koppeling met de erfgoedsector
- Bijdrage aan het Utrechts Festival Overleg (UFO).

De criteria zullen zodanig worden toegepast dat een rechtvaardige beoordeling van zowel festivals met een (inter)nationale uitstraling als festivals met een meer regionaal karakter en uitstraling is geborgd. Ten slotte adviseert de commissie over de hoogte van de toe te kennen subsidie in relatie tot de bijdrage van andere overheden, fondsen en overige inkomsten van het betreffende festival.

Het begrip festival wordt in dit kader gedefinieerd als een geheel van meerdaagse culturele activiteiten op professioneel niveau met een artistieke missie en visie. Festivals die bedoeld zijn om een bepaald gebied of (erfgoed)thema te promoten en ook commerciële (dance)festivals, vallen buiten het kader van dit beleid.

Proces

De ondersteuning van de festivals is onderdeel van de financieringsmix met het Rijk, gemeenten en fondsen, los van de eigen inkomsten. Dat betekent dat het zeer wenselijk is om in de pas te lopen met de meerjarige aanvraagprocedure van het Rijk, de gemeenten en de fondsen van het Rijk in het kader van de kunstplanperiode 2021-2024 die in de eerste helft van 2020 plaatsvindt. Deze procedure houdt in dat de genoemde adviescommissie o.b.v. de meerjarenaanvraag een zwaarwegend maar niet bindend advies geeft over de subsidiëring. Dit gebeurt evenzo op landelijk en lokaal niveau het is voor de aanvragers van belang dat die procedures parallel lopen. Er is, met uitzondering van het eventueel in te zetten ontwikkelingsbudget, gekozen voor meerjarige ondersteuning om continuïteit en zekerheid te geven aan de sector. Gedurende het beleidsproces is afgestemd met de gemeenten, festivalsector en adviescommissie.

Om landelijk, regionale en lokale besluitvorming op elkaar af te kunnen stemmen en de festivalsector tijdig in staat te stellen een meerjarenprogramma op te stellen, is het noodzakelijk het festivalbeleid, vooruitlopend op de besluitvorming van het cultuur- en erfgoedprogramma, vast te stellen. De besluiten over de subsidieverlening zullen, o.b.v. het advies van de adviescommissie, uiterlijk in juli 2020 plaatsvinden nadat het cultuur en erfgoedprogramma, planning 4 juni 2020, is vastgesteld. Het proces met betrekking tot de monitoring is beschreven in punt 7 van de toelichting van dit voorstel.

Voorgeschiedenis

Het voorliggende besluit is een intensivering en verbreding van het huidige festivalbeleid 2017-2020 zoals dat via de Cultuurnota 2016-2019 'Alles is Nu' door PS is vastgesteld op 18 april 2016. In de 'Tussenevaluatie Cultuurnota 2016-2019' zoals vastgesteld door ons op 15 januari 2019, zijn de tussentijdse resultaten van het (festival)beleid weergegeven.

Essentie / samenvatting

In het coalitieakkoord 2019-2023 'Nieuwe energie voor Utrecht' is besloten om de huidige festivalstructuur te versterken. Binnen de huidige structuur betreft het de ondersteuning culturele festivals met een artistieke en zakelijke kwaliteit van (inter)nationaal niveau. Om het culturele aanbod gelijke tred te laten houden met de groei van het aantal inwoners binnen de provincie Utrecht, worden er meer middelen beschikbaar gesteld voor de periode 2021-2024. Daarnaast wordt het beleid verbreed voor culturele festivals met een artistieke missie en visie die een meer regionale uitstraling en bereik hebben. De beoordeling vindt plaats door een externe adviescommissie aan de hand van de genoemde criteria. Om landelijke, regionale en lokale besluitvorming op elkaar af te kunnen stemmen en de festivalsector tijdig in staat te stellen een meerjarenprogramma op te stellen, is het noodzakelijk het festivalbeleid, vooruitlopend op de besluitvorming van het cultuur- en erfgoedprogramma, vast te stellen.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Culturele festivals leveren, als belangrijk onderdeel van de culturele infrastructuur, een bijdrage aan de aantrekkelijkheid van de provincie Utrecht als woon- werk- en leefomgeving.

Culturele festivals dragen bij aan een inclusieve en participatieve samenleving.

Culturele festivals leveren een bijdrage aan de economie, onder andere d.m.v. het (inter)nationaal (kwaliteits)toerisme.

Wettelijke grondslag

Artikel 158 van de Provinciewet.

Financiële consequenties

Er is vanaf 2021 € 1.309.000 per jaar structureel beschikbaar. Hiervan is € 520.000 een verhoging op basis van het coalitieakkoord en de programmabegroting, programma 6: Cultuur en erfgoed. Ten aanzien van deze verhoging geldt dat minstens € 250.000 in Amersfoort en de regio wordt ingezet. De overige middelen zijn ongelabeld. De externe adviescommissie is vrij deze toe te kennen aan festivals binnen de provincie Utrecht. Daarvan kan op voorstel van de externe adviescommissie een jaarlijks te besteden ontwikkelingsbudget tot een maximumbedrag van € 50.000 worden gereserveerd ten behoeve van regionale festivals.

In de programmabegroting is het festivalbeleid te vinden onder beleidsdoel 6.3 'Beleefbaar maken van cultuur en erfgoed (promoten en profileren)', meerjarendoel 6.3.3 'Versterken culturele infrastructuur met festivals', kostenplaats 600114.

Uiteindelijk wordt het festivalbeleid onderdeel van het Programma cultuur en erfgoed 2020-2023 die volgens planning op 4 juni 2020 door Provinciale Staten wordt vastgesteld. Daarna vindt ook vaststelling plaats van de bijdragen aan de individuele festivals en worden deze opgenomen in de provinciale begroting 2021-2024.

Op dit moment vindt er provincie breed nog overleg plaats met het ministerie van BZK, IPO, Cie BBV en accountants over de veerwerking van de subsidies. De definitieve uitkomst kan impact hebben op de manier waarop de provincie de subsidie verleend, zoals de mate van verantwoording van de subsidieontvangers. Daarnaast gaat het om de wijze van afrekening en het toerekenen daarvan aan het verantwoordingsjaar.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

Met name de mate van regionale spreiding is een politiek aandachtspunt. Door de versterking van het beleid deels op de regionale verbreding te richten wordt hier invulling aangegeven. Daarbij moet in ogenschouw worden genomen dat in het coalitieakkoord is vastgesteld dat het hier gaat om culturele festivals met een artistieke missie en visie. Festivals of evenementen die bedoeld zijn om een bepaald gebied te profileren of thema te vermarkten vallen buiten het kader van het huidige en toekomstige beleid, zie ook de omschrijving van het begrip festivals het onderdeel criteria in het bovenstaande kader festivalbeleid 2021-2024.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

Zoals aangegeven zal de versterking van het beleid voor minstens € 250.000 in Amersfoort en de regio plaatsvinden. Op basis van een inventarisatie is ervoor gekozen om de versterking van het beleid op voorhand niet geheel voor de regionale verbreding in te zetten. Een natuurlijke ontwikkeling waarbij gestage groei in artistieke en zakelijke kwaliteit wordt gestimuleerd biedt meer continuïteit en interessanter aanbod. Daarnaast zou de matching met het Fonds Podiumkunsten (FPK) in gevaar komen en zouden er onvoldoende middelen zijn voor de toepassing van de genoemde codes. Zie ook de paragraaf 'argumenten' in de toelichting.

Effecten op duurzaamheid

Het overgrote deel van de culturele festivals, ongeveer 90%, speelt zich binnen af. Voor de weinige festivals (10%) die zich geheel of gedeeltelijk buiten afspelen is wet- en regelgeving op het gebied van geluid, veiligheid en natuur van kracht. Aangezien de te ondersteunen festivals die relatief veel geluid produceren zich over het algemeen binnen afspelen zal de overlast voor de omgeving te verwaarlozen zijn. De festivalorganisaties hebben zelf geen tot zeer weinig invloed op duurzaamheidsfactoren aangezien zij locaties huren die een zelfstandig beleid voeren. Dit betekent overigens niet dat duurzaamheid geen onderwerp is voor de festivals. Daar waar mogelijk wordt op een duurzame manier geproduceerd en vindt er op regionaal en landelijk niveau onderzoek en ontwikkeling plaats op dit punt. De externe adviescommissie zal het onderdeel duurzaamheid bij de beoordeling van de aanvragen mee laten wegen binnen het criterium zakelijke kwaliteit. Waar relevant kunnen we via ons flankerend beleid hier een bijdrage aan leveren.

Voorgesteld wordt de nota 'Festivalbeleid 2021-2024' vast te stellen

Gedeputeerde Staten,

Voorzitter,

Secretaris,

Ontwerpbesluit

Besluit van Provinciale Staten tot de vaststelling van het 'Festivalbeleid 2021-2024'

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 4 maart 2020

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 28 januari 2020, afdeling LFO, nummer 820317F1.

Gelezen het statenvoorstel

Overwegende;

Dat in het coalitieakkoord 2019-2023 'Nieuwe energie voor Utrecht' is besloten om de huidige festivalstructuur te versterken.

Dat het binnen de huidige structuur de ondersteuning culturele festivals met een artistieke en zakelijke kwaliteit van (inter)nationaal niveau betreft.

Dat om het culturele aanbod gelijke tred te laten houden met de groei van het aantal inwoners van de provincie Utrecht, dit beleidskader versterkt wordt voortgezet in de periode 2021-2024.

Dat het beleidskader daarnaast wordt verbreed voor culturele festivals met een artistieke missie en visie die een meer regionale uitstraling en bereik hebben.

Dat de beoordeling van de meerjarenaanvragen van festivals door een externe adviescommissie wordt uitgevoerd op basis van het beleidskader en de toetsingscriteria.

Gelet op;

Het feit dat het uitvoeren van de procedure voor de meerjarenaanvragen nadat PS het cultuurprogramma hebben vastgesteld, leidt tot (financiële en inhoudelijke) schade voor de festivalsector doordat niet tijdig geprogrammeerd kan worden voor 2021.

Het feit dat er mogelijk bestuurlijke frictie ontstaat met de gemeenten aangezien onvoldoende en niet tijdig kan worden afgestemd over de provinciale bijdrage in samenhang met de lokale bijdrage.

Het feit dat de ambities uit het coalitieakkoord in gevaar komen wanneer de festivalsector niet tijdig kan programmeren.

Besluiten:

De nota 'Festivalbeleid 2021-2024' vast te stellen

Voorzitter,

Griffier,

Toelichting

1. Wettelijke grondslag

Artikel 158 van de Provinciewet.

2. Beoogd effect

Culturele festivals leveren, als belangrijk onderdeel van de culturele infrastructuur, een bijdrage aan de aantrekkelijkheid van de provincie Utrecht als woon- werk- en leefomgeving.

Culturele festivals dragen bij aan een inclusieve en participatieve samenleving.

Culturele festivals leveren een bijdrage aan de economie, onder andere d.m.v. het (inter)nationaal (kwaliteits)toerisme.

3. Effecten op duurzaamheid

Het overgrote deel van de culturele festivals, ongeveer 90%, spelen zich binnen af. Voor de weinige festivals (10%) die zich geheel of gedeeltelijk buiten afspelen is wet- en regelgeving op het gebied van geluid, veiligheid en natuur van kracht. Aangezien de te ondersteunen festivals die relatief veel geluid produceren zich over het algemeen binnen afspelen zal de overlast voor de omgeving te verwaarlozen zijn. De festivalorganisaties hebben zelf geen tot zeer weinig invloed op duurzaamheidsfactoren aangezien zij locaties huren die een zelfstandig beleid voeren. Dit betekent overigens niet dat duurzaamheid geen onderwerp is voor de festivals. Daar waar mogelijk wordt op een duurzame manier geproduceerd en vindt er op regionaal en landelijk niveau onderzoek en ontwikkeling plaats op dit punt. De externe adviescommissie zal het onderdeel duurzaamheid bij de beoordeling van de aanvragen mee laten wegen binnen het criterium zakelijke kwaliteit. Waar relevant kunnen we via ons flankerend beleid hier een bijdrage aan leveren.

4. Argumenten

Inhoudelijk:

Een ambitie in het coalitieakkoord is om de kwaliteit van de leefomgeving in de regio te verbeteren. Tegelijkertijd is er een beweging te zien waarbij middelgrote gemeenten in de regio zich onder meer via kunst en cultuur profileren. Mede daardoor hebben er zich in de regio een aantal festivals ontwikkeld die in hun niche regionaal en soms zelfs nationaal aansprekend zijn. Dit vormt een goede reden om het festivalbeleid te verbreden.

Via ons flankerend beleid kunnen we de professionaliteit en zakelijke kwaliteit van met name regionale festivals stimuleren. Daarnaast kan op voorstel van de externe adviescommissie een jaarlijks te besteden ontwikkelingsbudget tot een maximumbedrag van € 50.000 worden gereserveerd ten behoeve van regionale festivals.

Een kwantitatieve en kwalitatieve impuls van de festivals in Amersfoort is benodigd om recht te doen aan de ontwikkeling die deze stad doormaakt. Hiermee wordt het aanbod meer in balans gebracht met de vraag. Hiermee worden niet alleen de inwoners van Amersfoort beter bediend maar ook de bewoners van de regio. Onderzoek laat zien dat er nog een fors potentieel aan extra bezoekers uit de regio is voor wat betreft de festivals in Amersfoort. Voor zowel de intensivering in Utrecht en Amersfoort geldt dat hiermee de financiële matching vanuit het Fonds Podiumkunsten wordt geoptimaliseerd.

De met name kwalitatieve versterking in de stad Utrecht is noodzakelijk om te anticiperen op de overheveling van middelen van het Fonds Podiumkunsten (FPK) naar de Basisinfrastructuur van het Rijk. Deze overheveling zal zeer waarschijnlijk negatieve gevolgen hebben voor de regio Utrecht aangezien er hier veel middelgrote festivals aanwezig zijn die door het FPK worden ondersteund. Daarnaast dient een forse inspanning te worden geleverd

door de festivalsector om de codes 'Governance', 'Diversiteit & inclusie' en 'Fair Practice' toe te kunnen passen. Hierdoor kunnen artiesten beter worden betaald en kunnen nieuwe doelgroepen worden bereikt en bediend.

Voor zowel de intensivering in Utrecht en Amersfoort geldt dat hiermee de financiële matching vanuit het Fonds Podiumkunsten wordt geoptimaliseerd.

Procedureel:

Besluitvorming t.a.v. het festivalbeleid vooruitlopend op de vaststelling van het cultuur- en erfgoedprogramma is inhoudelijk en financieel noodzakelijk om in de pas te lopen met overige externe procedures in het kader van het meerjarige kunstenbeleid. Latere besluitvorming zou betekenen dat matching van lokale en regionale middelen door het FPK in gevaar komt. Daarnaast dient de festivalsector voor de zomer 2020 op de hoogte te zijn van de beschikbare middelen om een realistisch meerjarenplan op te kunnen stellen.

Het uitvoeren van de procedure voor de meerjarenaanvragen nadat PS het cultuurprogramma hebben vastgesteld zou leiden tot (financiële en inhoudelijke) schade voor de sector doordat niet tijdig geprogrammeerd kan worden voor 2021. Ook ontstaat er mogelijk bestuurlijke frictie met de gemeenten aangezien onvoldoende en niet tijdig kan worden afgestemd over de provinciale bijdrage in samenhang met de lokale bijdrage. De verwachting is dat het cultuur- en erfgoed programma in juni door PS wordt vastgesteld. Dit zou betekenen dat de festivals op zijn vroegst eind 2020 zekerheid zouden hebben over de beschikbare middelen voor de komende vier jaren. Dit heeft grote consequenties voor hun programmering. De reden waarom festivals een langere procedure lopen dan de partnerinstellingen is omdat we werken met een adviescommissie.

5. Kanttekeningen

De ambities uit het coalitieakkoord worden onvoldoende gerealiseerd als de festivalsector niet tijdig kan programmeren.

Hoewel er een aantal regionale festivals in aanmerking komen voor ondersteuning, is er geen sprake van een volledige regionale spreiding.

Het implementeren van de genoemde codes 'Governance', 'Diversiteit & inclusie' en 'Fair Practice' is een startpunt om thema's als diversiteit en inclusie inhoudelijk en organisatorisch te verinnerlijken. Daarbij wordt in de periode 2021-2024 gestuurd op een maximale output. Het is echter ook een groeimodel waarbij door onderzoek en monitoring op langere termijn een optimale situatie wordt bereikt.

6. Financiën

Er is vanaf 2021 € 1.309.000 per jaar structureel beschikbaar. Hiervan is € 520.000 structureel beschikbaar uit het coalitieakkoord en € 789.000 uit de materiële middelen van de begroting. Ten aanzien van de middelen uit het coalitieakkoord geldt dat minstens € 250.000 in Amersfoort en de regio wordt ingezet. De overige middelen zijn ongelabeld. De externe adviescommissie is vrij deze toe te kennen aan festivals binnen de provincie Utrecht. Daarvan kan op voorstel van de externe adviescommissie een jaarlijks te besteden ontwikkelingsbudget tot een maximumbedrag van € 50.000 worden toegekend.

Uiteindelijk wordt het Festivalbeleid onderdeel van de Cultuurnota 2020-2023 die volgens planning op 4 juni 2020 door Provinciale Staten wordt vastgesteld. Daarna vindt ook vaststelling plaats van de bijdragen aan de individuele festivals en worden deze opgenomen in de provinciale begroting 2021-2024.

7. Realisatie

De realisatie betreft het uitvoeren van een aanvraagprocedure in het tweede kwartaal van 2020. Deze bestaat uit het beoordelen van de meerjarenaanvragen en formuleren van een advies door een externe adviescommissie, en het vaststellen van dit advies door Gedeputeerde Staten. Het verlenen van de subsidies vindt plaats in het derde kwartaal van 2020. De komende periode wordt door middel van kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeken

gemonitord in welke mate de genoemde doelen en effecten zijn behaald. Het onderzoek richt zich zowel op de productie- als publiekscant. Wat dat laatste betreft is er de afgelopen jaren veel onderzoek gedaan naar de diversiteit (herkomst, leeftijd en lifestyle) van bezoekers van festivals. De komende jaren zullen de effecten van de toepassing van de eerdergenoemde codes een specifiek aandachtspunt zijn. In 2020 zal een plan van aanpak t.b.v. de monitoring van concrete en meetbare doelen en effecten worden opgesteld. Dit zal in samenwerking met de betreffende gemeenten en in afstemming met het UFO als vertegenwoordiger van de festivalsector plaatsvinden. De jaarverslagen van de festivals waarin de inhoudelijke en zakelijke verantwoording wordt gerapporteerd vormen daarbij een belangrijke basis.

8. Juridisch

Na vaststelling van het cultuur- en erfgoedprogramma zal een vernieuwde subsidieverordening worden vastgesteld. De afwijzings- en toekenningsbesluiten inclusief het advies van de adviescommissie zal door ons worden vastgesteld en staat open voor bezwaar en beroep. Bovenstaande zal voorafgaand aan de aanvraagprocedure gecommuniceerd worden aan de festivalsector.

9. Europa

n.v.t.

10. Communicatie

Na vaststelling door PS zal het festivalbeleid inclusief procedure en planning gepubliceerd worden via onze site en de site overheid.nl. Daarnaast zal het beleid actief worden gecommuniceerd naar de festivalsector en gemeenten.

11. Bijlagen

Nota 'Festivalbeleid 2021-2024'

Overzicht festivals 2017-2020